МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МОН

проспект Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21
E-mail: mon@mon.gov.ua, сайт: www.mon.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 38621185

від _____ 20___ р. № _____ На № _____ від _____ 20___ р.

Керівникам органів управління у сфері освіти і науки обласних, Київської міської військових (державних) адміністрацій

Керівникам закладів вищої освіти, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України

Про посилення безпекових заходів

Шановні колеги!

В умовах військової агресії російської федерації проти України гостро постає питання збереження життя і здоров'я учасників освітнього процесу та посилення вимог пожежної і техногенної безпеки, а також заходів цивільного захисту на об'єктах освіти.

Внаслідок ракетно-дронових ударів противника, зокрема зазнає руйнувань/пошкоджень освітня інфраструктура, на якій регулярно спалахують пожежі та фіксуються випадки травматизму (смертності) серед учасників освітнього процесу.

Також причинами пожеж є необережне поводження з вогнем та порушення правил пожежної безпеки при влаштуванні (експлуатації) електроустаткування і печей.

В багатьох випадках, причини пожеж пов'язані з нехтуванням керівниками та працівниками елементарних правил пожежної безпеки, а також незнанням своїх прав, обов'язків та відповідальності за не виконання (не дотримання) вимог правил техногенної та пожежної безпеки.

Пунктом 21 частини першої статті 20 Кодексу цивільного захисту України (далі – Кодекс) визначено, що до завдань і обов'язків суб'єктів господарювання належить, забезпечення виконання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки.

МОН № 1/23498-26 від 28.10.2026

Підписав(-ла): Вітренко Андрій Олександрович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000FF902F003AC0E500
Дійсний: з 27.06.2025 12:10:34 по 25.06.2027 12:10:34

Статтями 51 та 55 Кодексу визначено, що діяльність із забезпечення техногенної та пожежної безпеки є складовою виробничої, експлуатаційної та іншої діяльності посадових осіб і працівників суб'єктів господарювання, підприємств, установ, організацій, а забезпечення техногенної та пожежної безпеки покладається на власника (власників) земельної ділянки та іншого об'єкта нерухомого майна, а також на керівника (керівників) суб'єкта господарювання.

Постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях», передбачено проходження посадовими особами та працівниками навчання і перевірки знань з питань пожежної безпеки, а також проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту.

Пунктом 5 Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України, затверджених наказом МОН від 15.08.2016 № 974, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 08.09.2016 за № 1229/29359 визначено, що забезпечення пожежної безпеки в закладах та установах покладається на їх власників або уповноважені ними органи, керівників (ректори, директори, начальники, завідувачі), керівників структурних підрозділів (факультети, кафедри, лабораторії, навчальні кабінети, цехи, склади, бібліотеки, архіви, майстерні тощо) відповідно до законодавства.

1. Зважаючи на викладене та з метою посилення пожежної та техногенної безпеки, попередження надзвичайних ситуацій на об'єктах закладів освіти (у тому числі гуртожитків), пропонується:

провести з здобувачами освіти та працівниками позапланові інструктажі з безпеки життєдіяльності, що містять питання цивільного захисту, пожежної безпеки та реагування на надзвичайні ситуації;

організувати та провести превентивну, інформаційно-роз'яснювальну роботу з здобувачами освіти, працівниками та орендарями щодо дотримання правил пожежної та техногенної безпеки в осінньо-зимовий період 2026-2027 років. В разі необхідності, розглянути питання проведення практичних занять з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях із залученням представників ДСНС;

посадовим особам відповідальним за пожежну безпеку пройти навчання й перевірку знань з питань пожежної безпеки;

організувати проведення планово-попереджувальних ремонтів електричних мереж;

спланувати евакуаційні заходи щодо працівників та майна суб'єкта господарювання та здійснювати їх у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

розглянути шляхи вдосконалення евакуаційних заходів та фізичної охорони об'єктів освіти, які використовуються для проведення заходів із залученням значної кількості учасників освітнього процесу (працівників);

розробити (оновити) організаційно-розпорядчі документи щодо забезпечення техногенної безпеки (ідентифікація об'єктів підвищеної небезпеки, план локалізації і ліквідації аварій та їх наслідків, договір про обов'язкове аварійно-рятувальне обслуговування, тощо), забезпечити постійний контроль за їх дотриманням;

забезпечити відповідно до законодавства своїх працівників засобами колективного та індивідуального захисту;

у разі перебування осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення на об'єкті освіти, в інструкціях додатково передбачати порядок дій і шляхи евакуації цих осіб;

провести перевірку на працездатність пожежних кран-комплектів та забезпечити їх повну комплектацію;

забезпечити розрахункову кількість вогнегасників на об'єктах освіти та провести їх технічне обслуговування;

розташування пожежних гідрантів, кран-комплектів та вогнегасників забезпечити відповідними покажчиками;

у разі наявності на території об'єкта освіти пожежних гідратів, водоймищ чи резервуарів, забезпечити їх технічне обслуговування, поточний ремонт, вільний доступ та під'їзд, а в осінньо-зимовий період за необхідності їх утеплення;

дороги, проїзди і проходи до будівель, споруд, пожежних гідрантів, підступи до зовнішніх стаціонарних пожежних драбин, пожежного інвентарю, обладнання та засобів пожежогасіння утримувати вільними, взимку очищати від льоду та снігу;

у разі необхідності, провести заміри опору ізоляції і перевірку спрацювання приладів захисту електричних мереж та електроустановок від короткого замикання;

заборонити:

захаращувати шляхи евакуації меблями, обладнанням, різними матеріалами;

застосування саморобних подовжувачів, які не відповідають вимогам Правил улаштування електроустановок, що пред'являються до переносних (пересувних) електропроводок;

використання побутових електронагрівальних приладів з порушенням встановлених їх виробником правил експлуатації та в місцях (приміщеннях), де їх застосування заборонено.

Разом з цим наголошуємо на дотриманні правил безпеки при використанні електрогенераторів, автономних електростанцій та іншого електрогенеруючого обладнання, оскільки вони є джерелом підвищеної небезпеки, та враховувати при їх використанні вимоги розділу IV пункту 5 Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом МВС від 30.12.2014 № 1417, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 за № 252/26697.

2. Поряд з цим пропонуємо використовувати фахові рекомендації, що розроблені та розміщені на офіційному сайті ДСНС, під час розроблення та затвердження власних інструкцій та порядків в залежності від особливостей діяльності закладу освіти, підприємства, установи або організації.

Примірний алгоритм дій населення за сигналами оповіщення цивільного захисту «Увага всім», «Повітряна тривога» (в закладах освіти, у міському транспорті, торговельних закладах) (далі – Примірний алгоритм), доступний за посиланням: https://dsns.gov.ua/uk/metodichni-rekomendaciyi.

Зазначаємо, що Примірний алгоритм має інформаційний характер та не містить норм права, а також не враховує місцевих особливостей та особливостей організації освітнього процесу у закладах освіти та діяльності підприємств, установ та організацій.

Крім того, на зазначеному сайті за посиланням: https://dsns.gov.ua/uk/abetka-bezpeki розміщено методичні матеріали щодо порядку дій населення в умовах надзвичайних ситуацій різного характеру.

Зазначені матеріали можуть бути використані при розробленні плануючих документів з питань цивільного захисту, передбачених статтею 130 Кодексу.

3. Крім того інформуємо, що з метою забезпечення своєчасного інформування уповноважених органів, збереження життя і здоров'я учасників освітнього процесу (працівників), недопущення їх потрапляння до потенційно небезпечної зони та самостійного втручання у вибухотехнічні заходи на офіційному сайті МОН у розділі «Міністерство»/«Діяльність»/«Цивільний захист та безпека життєдіяльності» розміщені:

алгоритм дій керівників підприємств, установ, організацій, закладів освіти у разі отримання повідомлення про можливе замінування об'єкта під час сигналу оповіщення «Повітряна тривога»;

алгоритм дій посадової особи при отриманні інформації про вчинення (загрозу вчинення) діяння з ознаками терористичного акту;

рекомендації щодо дій учасників освітнього процесу під час оголошення повітряної тривоги та одночасного надходження повідомлення про мінування закладу освіти.

Просимо врахувати в роботі зазначену вище інформацію і вважати організацію та забезпечення безпеки учасників освітнього процесу одним із першочергових завдань керівників усіх рівнів.

З повагою

заступник Міністра Андрій ВІТРЕНКО

Бондаренко Анатолій 481-32-16